

07.10.2024

Kokousaika 07.10.2024 17:20 - 18:30

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Vartiainen, Juhana pormestari
Pulkinen, Suvi varapuheenjohtaja
Korpinen, Laura
Koskela, Minja
Muranen, Lauri
Pajula, Matias
Pakarinen, Pia
Rantala, Marcus

Muut

Vanhanen, Reetta kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
läsnä: 23 - osa 25 §, poistui 18:10
Bogomoloff, Harry kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
läsnä: 23 - osa 25 §, poistui 18:09
Jalovaara, Ville kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Rinkineva, Marja-Leena elinkeinojohtaja
Sorjonen, Annukka työllisyysjohtaja
Gassen, Glenn maahanmuuttojohtaja
Kivelä, Liisa viestintäjohtaja
Eronen, Antti johtava asiantuntija
Humala, Heidi yksikön päällikkö
Miettinen, Paula johtaja, yrityspalvelut
Vesterinen, Nina matkailupäällikkö
Hopeakunnas, Maisa viestintäasiantuntija
Lawrence, Sanna hallintoasiantuntija
Pakarinen, Rosa hallintosuunnittelija
Mikkola, Henri tutkija
asiantuntija
läsnä: 24 §, saapui 17:23, poistui 17:57
Vilkama, Katja tutkimuspäällikkö
asiantuntija
läsnä: 24 §, saapui 17:23, poistui

07.10.2024

17:57

Puheenjohtaja

Juhana Vartiainen

pormestari
23 - 25 §

Esittelijät

Juhana Vartiainen

pormestari
23 §

Marja-Leena Rinkineva

elinkeinojohtaja
24 - 25 §

Pöytäkirjanpitäjä

Sanna Lawrence

hallintoasiantuntija
23 - 25 §

07.10.2024

§	Asia	
23	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
24	Asia/2	Tilannekatsaus, Helsingin yrityskentän kehitys ja erityispiirteet
25	Asia/3	Elinkeino-osaston toimintaedellytysten ja toiminnan pitkäjänteisyyden vahvistaminen

07.10.2024

Asia/1

§ 23

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla elinkeinojaosto valitsi pöytäkirjantarkastajiksi Marcus Rantalan ja Minja Koskelan sekä varatarkastajiksi Lauri Murasen ja Pia Pakarisen.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

07.10.2024

Asia/2

§ 24

Tilannekatsaus, Helsingin yrityskentän kehitys ja erityispiirteet

HEL 2024-012405 T 14 00 01

Päätös

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto merkitsi tiedoksi tilannekatsauksen Helsingin yrityskentän kehityksestä ja erityispiirteistä.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat tutkimuspäällikkö Katja Vilkama ja tutkija Henri Mikkola. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Katja Vilkama, tutkimuspäällikkö, puhelin: 09-310 78396
katja.vilkama(a)hel.fi
Henri Mikkola, tutkija, puhelin: 09-310 32169
henri.mikkola(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsinki kansallisen elinkeinoelämän suunnannäyttäjänä

Helsingissä ja muualla pääkaupunkiseudulla toimivat yritykset määrittelevät Suomen elinkeinoelämän suunnan. Koko maan yksityisen sektorin yhteenlasketusta liikevaihdosta ja henkilöstöstä helsinkiläisyritysten osuus on noin 20 prosenttia. Helsingin erityispiirteitä ovat tiheä asutus ja Suomen suurimpien yliopistojen läsnäolo, joiden myötä alueen elinkeinoelämä nojaa vahvasti korkeaa osaamista toiminnassaan edellyttäviin palvelualojen yrityksiin.

Helsinkiläisyritykset ovat henkilöstöltään keskimääräisesti muuta maata kookkaampia. Tästä huolimatta yli 50 hengen toimipaikat muodostavat vain noin prosentin kaupungissa toimivien yritysten toimipaikoista. Ne työllistävät kuitenkin yli puolet yksityisen sektorin henkilöstöstä ja tuot-

tavat yli puolet koko yrityskentän liikevaihdosta. Suurilla yksityisen sektorin toimijoilla on kaupungissa merkittävä työllistävä vaikutus. Vastaa- vasti pieniä yrityksiä on kaupungissa valtaisa määrä. Runsaat 80 prosenttia kaupungin reilusta 80 000 toimipaikasta oli 0–1 hengen toimi- paikkoja vuonna 2022.

Liike-elämän palvelut Helsingin erityispiirteinä

Helsingin toimialarakenne on palveluvaltainen. Kaupungissa korostuvat erityisesti liike-elämän palveluihin lukeutuvat toimialat. Tähän toimiala- kokonaisuuteen lukeutuvat informaatio ja viestintä, rahoitus- ja vakuu- tustoiminta, kiinteistöalan toiminta, ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta sekä hallinto- ja tukipalvelutoiminta. Liike-elämän palveluissa työskenteli hieman yli puolet (55 %) kaikista Helsingin yksityisen sekto- rin työntekijöistä vuonna 2022. Muualla Suomessa liike-elämän palve- luiden henkilöstöosuus oli ainoastaan 18 prosenttia. Liike-elämän pal- velut sisältävät runsaasti asiantuntijatyötä ja b2b-tyylistä toimintaa. Näiden toimialojen henkilöstö on usein korkeasti koulutettua ja keski- määräistä korkeammin palkattua.

Etenkin rahoitus- ja vakuutustoiminta on voimakkaasti Helsinkiin keskit- tynyttä – noin puolet toimialan henkilöstöstä Suomessa työskentelee Helsingissä. Ohjelmistokehityksen sisältävä informaation ja viestinnän toimiala on myös voimakkaasti Helsinkiin keskittynyt. Helsingin osuus koko maan henkilöstöstä oli kyseisellä toimialalla 44 prosenttia vuonna 2022. Helsingissä on myös suhteellisen paljon liike-elämän palveluiden ulkopuolelle lukeutuvien muiden palvelualojen henkilöstöä. Esimerkiksi majoitus- ja ravitsemustoiminnan sekä taiteiden ja viihteen henkilöstö- osuus on Helsingissä koko maan keskiarvoa korkeampi.

Lähempänä alkutuotantoa olevilla toimialoilla kuten teollisuuden, kau- pan, rakentamisen sekä kuljetuksen ja varastoinnin parissa työskente- levien osuus on Helsingissä sen sijaan muuta Suomea pienempi. Hel- singissä on kuitenkin edellä mainittuihin toimialoihin lukeutuvien yritys- ten pääkonttoreita, joissa edistetään niiden liiketoimintaa ja päätetään yritysten tulevaisuuden suunnasta. Pääkonttoreissa tapahtuva työ kyt- keytyy vahvasti helsinkiläiseen toimialarakenteeseen, jossa liike- elämän palvelut ovat suuressa roolissa, ja työnteko pohjautuu pää- asiassa päätelaitteilta tehtävään asiantuntijatyöhön.

Teollisuuden yritysten vajaan 20 000 hengen yhteenlaskettu henkilös- tömäärä on Helsingissä suhteellisen vähäinen verrattuna kaupungin suurempiin toimialoihin. Teollisuuden henkilöstö on kasvanut kuitenkin vuodesta 2018 vuoteen 2022 lähes 10 prosentilla. Pääkonttoreiden li- säksi Helsingistä löytyy jonkin verran myös teollista tuotantoa. Esimer- kiksi Pitäjänmäessä sijaitseva ABB on yksi kaupungin suurimmista yk-

sittäisistä työnantajista ja niin ikään Helsingissä toimivilla Planmeca:lla ja GE Healthcare Finland:lla on kummallakin yli 500 suuruinen henkilöstö. Tukku- ja vähittäiskaupan henkilöstömäärä laski vuodesta 2018 vuoteen 2022 vajaalla viidellä prosentilla. Sen lähes 33 000 hengen henkilöstömäärä on kaupungin toimialarakenteessa maltillisesta viime aikojen laskusta huolimatta yhä merkittävä.

Rakentamisen sekä kuljetuksen ja varastoinnin henkilöstömäärä on vähentynyt Helsingissä vuodesta 2018 vuoteen 2022 noin kymmenellä prosentilla. Näiden alojen yrityksille 2020-luvun alku on ollut hankala. Hiipuva asuntotuotanto yhdistettynä raaka-ainehintojen ja korkotason nousuun on aiheuttanut useille näiden alojen yrityksille taloudellisia vaikeuksia.

Helsingin seudulle laaditun työpaikkaprojektion mukaan Helsingin työpaikkamäärän ennustetaan kasvavan noin 0,6–0,7 prosentin vuosittain. Projektiossa Helsingin työpaikkamäärä kasvaa nykyisestä 430 000:sta reiluun 480 000 työpaikkaan vuoteen 2040 mennessä. Liike-elämän palveluiden työpaikkojen odotetaan kasvavan entisestään ja pysyvän kaupungin eniten työllistävänä toimialakokonaisuutena.

Kansainvälinen toimintaympäristö

Helsingin yrityskehitys on muuta maata kansainvälisempi. Vajaat neljä prosenttia Helsingin yrityksistä on ulkomaalaisessa omistuksessa, kun muualla Suomessa ulkomaalaisomisteisia yrityksiä on yrityskannassa ainoastaan reilut kaksi prosenttia. Ulkomaalaisomisteiset yritykset ovat henkilöstömäärältään keskimäärin noin kymmenkertaisia kotimaisiin yrityksiin verrattuna, joten niiden vaikutus elinkeinorakenteeseen on merkittävä huolimatta niiden vähäisestä lukumäärästä. Lähes joka neljäs helsinkiläinen yksityisen sektorin työntekijä on ulkomaalaisomisteisen yrityksen palveluksessa ja miltei neljännes helsinkiläisyritysten liikevaihdosta on ulkomaalaisomisteisten yritysten tuotosta.

Ulkomaalaisomisteisuus korostuu Helsingissä tietyillä toimialoilla. Voimakkaasti viime vuosina kasvanut informaation ja viestinnän toimiala on selvästi muita toimialoja kansainvälisempi – 38 prosenttia informaation ja viestinnän henkilöstöstä työskentelee ulkomaalaisomisteisen yrityksen palveluksessa. Myös kiinteistöalan toiminnassa ja teollisuudessa ulkomaalaisomisteisten yritysten painoarvo on suuri. Yli kolmannes kummankin toimialan henkilöstöstä työskentelee ulkomaalaisomisteisessä yrityksessä. Helsingin kiinteistömarkkinoilla toimii suuria kansainvälisiä toimijoita, joilla on omistuksia kaupungin keskustassa. Esimerkiksi Sponda on parhaillaan rakennuttamassa Signe-nimistä toimisto- ja liikerakennusta Mannerheimintielle. Muita suuria kansainvälisiä

Helsingissä toimivia kiinteistösijoittajia ovat muun muassa Nrep, Sagax ja Niam.

Rahoitus- ja vakuutussektori yhteisöveron kerryttäjänä

Rahoitus- ja vakuutustoiminnan keskittyminen Helsinkiin on yksi Helsingin erityispiirteistä. Toimialalla on henkilöstöä reilut 21 000 henkeä, mikä on reilut seitsemän prosenttia Helsingin yksityisen sektorin henkilöstöstä. Rahoitus- ja vakuutustoiminnan liiketoiminnan luonteen vuoksi sille ei kirjata liikevaihtoa, mutta toimialan taloudellista painoarvoa voi hahmottaa esimerkiksi nettotulojen tai henkilöstömäärän kautta. Rahoitus- ja vakuutustoiminnan yritykset tuottavat merkittävän tuloeran kaupungin kassaan yhteisöveron muodossa. Vuonna 2022 toimialaan kuuluvien yritysten Helsingille maksama 261 miljoonan euron yhteisövero vastasi 38 prosentin osuutta kaupungin koko yhteisöverokertymästä.

Karkeasti arvioituna neljäsosa Helsingin verotuloista koostuu yhteisöveroista, puolet kunnallisverosta ja neljäsosa kiinteistöverosta. Pitkin 2010-lukua Helsingin yritysverokertymä on ollut noin 500 miljoonan tietämillä. 2020-luvun ensimmäisinä vuosina yhteisöverokertymä nousi poikkeuksellisen suureksi, kohoten miltei miljardiin euroon vuonna 2021. Taustalla oli kuntien yhteisövero-osuuden hetkellinen kasvattaminen osana koronatukitoimia. Osuuden ennustetaan lähivuosina laskevan 2010-luvun loppua alemmalle tasolle osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen jälkeistä hyvinvointialueiden rahoitusjärjestelmää. Tämä todennäköisesti merkitsee aiempaa vähäisempää yhteisöverokertymää Helsingille, joskin koronapandemia, mittavat keskuspankkien elvytystoimet, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja kohonnut korkotasot ovat tehneet taloudellisen toimintaympäristön ennustamisesta hankalaa niin kansainvälisesti kuin kansallisesti. Niinpä tulevien vuosien yhteisöverokertymää on yritysten tuloksenteon näkökulmasta vaikea arvioida.

Liike-elämän palvelut muodostavat karkeasti arvioituna noin kolme neljäsosaa Helsingin yhteisöverokertymästä. Rahoitus- ja vakuutustoiminnan ohella merkittäviä yhteisöveroa kerryttäviä toimialoja ovat informaatio ja viestintä, ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta sekä tukku- ja vähittäiskauppa. Merkittävimmät yhteisöveroa kerryttävät yritykset tulevat korkeaa osaamistasoa edellyttäviltä palvelusektorin toimialoilta, mutta suurten listalta löytyy myös teollisuus- ja energiayhtiöitä. Muun muassa Supercell, Nordea, Solidium, OP, ABB, Elisa, Fingrid, Kuntarahoitus ja Danske Bank kuuluivat Helsingin suurimpiin yhteisöveron maksajiin vuonna 2022.

Yrityssektoreiden sijoittuminen

Maantiede asettaa tiettyjä rajoitteita Helsingin yrityscentän määrälliselle kasvulle kaupungin keskustassa. Pasilasta etelään ulottuvalla Helsingin niemellä on runsaasti yrityksiä ja kilpailu toimitiloista näkyy toimistone-
liöiden hinnoissa. Siirryttäessä Pasilasta pohjoiseen ja Kalasatamasta
itään toimitilojen määrä vähenee ja asuinalueet alkavat yleistyä raken-
nuskannassa.

Helsingin keskustassa sijaitseva yrityskeskittymä jatkuu melko yhtenäisenä Espoon puolelle. Keilaniemeen, Otaniemeen ja Leppävaaraan onkin muodostunut yritysalueita, jonne on sijoittunut saman tyylistä liiketoimintaa kuin Helsingin keskustaan. Liike-elämän palveluita on runsaasti itäisessä Espoossa, minkä takia Espoon toimialarakenne muistuttaa Helsingin toimialarakennetta enemmän kuin Vantaan toimialarakennetta. Alkutuotantoa lähempänä olevat toimialat kuten teollisuus, kauppa, rakentaminen sekä kuljetus ja varastointi sijoittuvat pääkaupunkiseudulla usein Vantaalle, jossa etenkin lentokentän eteläpuoli on muodostunut vilkkaaksi yritysalueeksi.

Keskustan työpaikka-alueet laajentuvat pohjoiseen

Keskusta on Helsingin ja koko maan vilkkain työpaikka-alue. Mechelinikadulta Kruununhakaan ja Töölönlahdelta Sinebrychoffin puistoon rajautuvalla noin 350 hehtaarin alueella sijaitsevat miltei 100 000 työpaikkaa vuonna 2022. Työpaikkatiheys on korkea keskustan lisäksi Kalasatamassa, Kalliossa, Vallilassa sekä Meilahdessa.

Työpaikkojen määrä kasvoi vuodesta 2018 valtaosassa keskustan pienalueista. Kasvua kertyi viidessä vuodessa kymmeniä prosentteja muun muassa Narinkkatorin ja Kampin kauppakeskuksen ympäristössä, Torikortteleiden välittömässä läheisyydessä sekä Pohjoisesplanadin pohjoispuolella Kluuvissa. Keskustassa on myös muutamia pienalueita, joissa työntekijöiden määrä väheni aikavälillä 2018–2022. Esimerkiksi Simonkadulta Vanhaan kirkkopuistoon ulottuvalla osuudella työllisten määrä väheni runsaat 20 prosenttia – lähes 1 500 hengen verran. Osoitteesta Mannerheimintie 14 purettu kiinteistö voi olla osasy työpakkamäärien vähentymiseen. Helsingin yliopiston päärakennuksen alueella sekä Valtiotieteellisen ja Humanistisen tiedekunnan sisältävällä alueella Kruununhaassa työpaikkojen määrä väheni myös kymmenillä prosentteilla.

Helsingin keskustan vilkkaat työpaikka-alueet ovat viime vuosien aikana laajentuneet hiljalleen kohti pohjoista. Esimerkiksi Länsi-Pasilassa, Alppiharjussa Konepajan alueella ja Kalasatamassa työpaikkamäärät ovat moninkertaistuneet vuodesta 2018 vuoteen 2022. Edellä mainituilta löytyy pienalueita, joiden työpaikkamäärät ylittävät 1 000 työpaikan rajapyykin. Niin ikään uudisrakentamista ja suurta muodonmuutosta

kokoneessa Myllypurossa työpaikkojen määrä on viidessä vuodessa lähes tuplaantunut ja työpaikkojen määrä on noussut yli tuhanteen.

Pääomasijoitukset ja innovaatiot

Helsingissä sijaitsee Suomen mittakaavassa ainutlaatuinen startup- ja kasvuyritysten keskittymä. Lähes kolme neljäsosaa suomalaisiin yrityksiin kohdistuvista pääomasijoituksista suuntautuu helsinkiläisyrittäjiin. Myös espoolaiset kasvuyritykset ovat viime vuosina keränneet mittavia pääomia. Vuoden 2017 jälkeen pääomasijoitusten määrä on noussut moninkertaiseksi ja muutamat yritykset ovat onnistuneet keräämään satojen miljoonien eurojen arvoisia rahoituskierroksia yritystoimintansa laajentamiseen. Rahoituskierrosten lisäksi yritykset voivat listautua tai tulla suurempien yritysten ostamiksi. Kaksi helsinkiläisyrittäystä on ostettu kansainvälisten suuryritysten toimesta yli miljardilla eurolla 2010-luvulla tai sen jälkeen. Nämä yhtiöt ovat Supercell vuosina 2013 ja 2016 sekä Wolt vuonna 2021.

Viime vuosina rahoituskierroksia keränneet yritykset tulevat pitkälti liike-elämän palveluihin lukeutuvilta toimialoilta. Suurimmat pääomasijoitukset ovat kohdistuneet yrityksiin, jotka kehittävät digitaalista teknologiaa tai jollain tavalla hyödyntävät sitä innovatiivisissa tuotteissaan. Informaation ja viestinnän toimialaan lukeutuvat ohjelmistotuotantoyritykset ovat keränneet satoja rahoituskierroksia viime vuosina. Helsingissä on ohjelmistokehityksen toimialalla kansainvälisesti verrattuna runsaasti erityisosaamista.

Kaupungit ovat tärkeitä osaamisen, yrittäjien ja vakiintuneiden yritysten kohtaamispaikkoja. Perinteiset yritykset tuottavat ja soveltavat innovaatioita ja uutta teknologiaa sekä pystyvät monesti investoimaan uusien liiketoiminta- ja palvelumallien sekä tuotekehityksen kasvattamiseen. Pienten ja kasvavien yritysten tärkeä rooli on olla uudenlaisten lähestymistapojen ja radikaalien innovaatioiden tuottajia. Kasvuyrityksiksi lukeutuvien yritysten määrän kasvu ja pääomasijoituskierrosten kohdentuminen Helsinkiin viittaavat siihen, että alueella on potentiaalia tuottaa merkittäviä radikaaleja innovaatioita. Kaupungilla voi olla aktiivinen rooli innovaatioita tukevan toimintaympäristön kehittäjänä ja alkuvaiheessa olevan yritystoiminnan mahdollistajana.

Toimivalta

Hallintosäännön 8 luvun 2 §:n mukaan kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päättää elinkeinopolitiikkaa ja kilpailukykyä koskevista periaatteista sekä seuraa niiden toteutumista.

Elinkeinojaoston kokouksessa asiaa esittelevät kaupunkitietopalveluiden tutkimuspäällikkö Katja Vilkama ja tutkija Henri Mikkola.

07.10.2024

Asia/2

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Katja Vilkama, tutkimuspäällikkö, puhelin: 09-310 78396
katja.vilkama(a)hel.fi
Henri Mikkola, tutkija, puhelin: 09-310 32169
henri.mikkola(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Asiantuntijat

07.10.2024

Asia/3

§ 25

Elinkeino-osaston toimintaedellytysten ja toiminnan pitkäjänteisyyden vahvistaminen

HEL 2024-012468 T 14 00 00

Päätös

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto merkitsi tiedoksi liitteen 1 mukaisen suunnitelman elinkeino-osaston toimintaedellytysten ja toiminnan pitkäjänteisyyden vahvistamisesta.

Käsittely

Asian käsittelyn aikana kuultavana oli elinkeinojohtaja Marja-Leena Rinkineva.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Antti Eronen, johtava asiantuntija, puhelin: 09 310 36159
antti.eronen(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite1_Suunnitelma elinkeino-osaston toimintaedellytysten vahvistamisesta_FINAL_A

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin talousarviossa 2024 kaupunginkanslialle on osoitettu seuraava toiminnan tavoite: ”Kasvatetaan kaupungin houkuttelevuutta elinkeinotoiminnan ja pk-yritysten sijoittumiselle. Selvitetään, miten kaupungin elinkeino-osaston toimintaedellytyksiä ja pitkäjänteisyyttä voidaan vahvistaa”.

Liitteessä 1 ”Suunnitelma elinkeino-osaston toimintaedellytysten ja toiminnan pitkäjänteisyyden vahvistamisesta” kuvataan, miten elinkeino-osaston resurssit ovat mahdollistaneet aktiivista elinkeinopolitiikkaa strategiakaudella 2021–2025. Suunnitelmassa käydään läpi ehdotus

elinkeino-osaston toimintaedellytysten vahvistamisesta ja kuvataan, millaiset painotukset voisivat perustellusti ohjata mahdollisten lisäresurssien suuntaamista.

Kaupunginkanslian elinkeino-osaston tulosbudjetti ei ole reagoinut toimintaympäristössä tapahtuneisiin huomattaviin muutoksiin. Elinkeino-osaston budjetti ei ole kasvanut esimerkiksi kaupungin väestön myötä. Kaupungin yritysmuutoksen edistämiseen ja yrityspalveluiden järjestämiseen vaikuttava toimintaympäristö muuttuu kaupungin kasvaessa yhä monimutkaisemmaksi ja sen seuraamisesta tulee yhä vaikeampaa. Vähitellen osaston kyky reagoida esille nouseviin ongelmiin tai uusiin kasvumahdollisuuksiin heikkenee.

Elinkeino-osasto on voinut ylläpitää ja kehittää kasvuhakuisten yritysten määrän ja osaamisen kasvattamiseen tähtääviä toimintoja määräaikaisen hankerahoituksen tuella. Vuonna 2023 osaston uutta kasvua tavoittelevista toiminnoista noin 80 % perustui määräaikaiseen hankerahoitukseen, joista merkittävin oli kaupunginhallituksen myöntämä erillishankerahoitus kampusinkubaattorit-ohjelmaan ja rakentamisen kiertotaloutta kehittävään klusteritoimintaan. Ilman hankerahoitusta aktiivisen elinkeinopolitiikan toimenpiteistä olisi strategiakaudella 2021–2025 toteutettu vain murto-osa.

Määräaikaisen hankerahoituksen suhde vakituisiin resursseihin on ollut elinkeino-osastolla huomattavan suuri. Toiminnan liiallinen riippuvuus hankerahoituksesta johtaa vähitellen erilaisiin ongelmiin. Hankerahoituksen ylikorostunut rooli heikentää organisaation oppimiskykyä, tekee toiminnasta poukkoilevaa ja vähentää elinkeinopoliittisissa toimenpiteissä kriittistä pitkäjänteisyyttä sekä heikentää osaston mahdollisuuksia tarttua ketterästi uusiin mahdollisuuksiin.

Liitteessä 1 esitettävässä suunnitelmassa ehdotetaan elinkeino-osaston toimintaedellytysten vahvistamista tervehdyttämällä budjettirahoituksen ja määräaikaisen hankerahoituksen suhdetta kasvattamalla elinkeino-osaston budjettirahoitusta vuodesta 2025 alkaen. Pitkäjänteisen elinkeinopolitiikan tavoitteet, toimenpiteet, resurssit ja tarvittavat osaamiset määritellään kaupunkistrategiassa ja tarkennetaan talousarviovalmistelun yhteydessä perustuen nykyisen toiminnan arviointiin. Kuitenkin jo nyt voidaan tunnistaa, että nykyisen strategian, kaupungin elinkeinopolitiikan painopisteiden ja toimintaympäristön kehityksen perusteella lisäpanostuksia tulee suunnata kasvuhakuisten yritysten määrän kasvattamiseen ja Helsinkiin suuntautuvan matkailun lisäämiseen.

Kasvuhakuisiin ja kansainvälistyviin yrityksiin syntyy korkean tuottavuuden työpaikkoja, mitkä tukevat kaupunkiseudun muun elinkeinoelämän kasvua ja työllisyyttä. Luovilla aloilla taas on merkittävä kasvu-

potentiaali, ja ne ovat keskeisiä kaupungin elinvoiman kannalta. Helsingin matkailu on kohdannut viiden vuoden sisällä kaksi poikkeuksellista ulkoista shokkia, joiden negatiivisia vaikutuksia kaupungin tulisi pyrkiä pienentämään vahvistamalla Helsingin asemaa kilpailluilla matkailumarkkinoilla. Matkailutoimialojen kasvu lisää nopeasti työmahdollisuuksia kaupungissa ja nostaa Helsingin työllisyysastetta. Matkailuelinkeinot ovat työvoimaintensiivisiä aloja, joissa on paljon matalan kynnyksen työpaikkoja mm. nuorille ja ulkomaalaistaustaisille. Lisääntyvä matkailu tukee kaupungin elinvoimaa myös kasvattamalla palveluntarjontaa.

Uusien panostusten rinnalla on tunnistettava myös pitkäjänteisen horisontaalisen elinkeinopolitiikan merkitys. Kaupunkiorganisaation toiminta kokonaisuudessaan vaikuttaa siihen, miten kilpailukykyinen kaupunki on yritysten sijaintipaikkana. Kaupungin elinkeinopoliittisten tavoitteiden toteuttaminen ja yritysmyönteisyyden vahvistaminen edellyttää koko kaupunkikonsernin yhteistyötä.

Vaikka elinkeino-osaston tulosbudjetin korottaminen on paras tapa vahvistaa osaston toimintaedellytyksiä, on määräaikaisten hankerahoituksen hyödyntäminen kuitenkin luonteva osa elinkeino-osaston toimintaa. Kaupunki voi varmistaa hankemuotoisen rahoituksen tehokkaan hyödyntämisen huolehtimalla kaupungin innovaatorahaston tarkoituksenmukaisesta käytöstä ja keskitetyn hankemäärärahan riittävydestä, mikä tukee EU:n rahoitusmahdollisuuksien täysimääräistä hyödyntämistä.

Toimivalta

Hallintosäännön 8 luvun 2 §:n mukaan kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päättää elinkeinopolitiikkaa ja kilpailukykyä koskevista periaatteista ja seuraa niiden toteutumista.

Elinkeinojaoston kokouksessa asiaa esittelee elinkeinojohtaja Marja-Leena Rinkineva.

Esittelijä

elinkeinojohtaja
Marja-Leena Rinkineva

Lisätiedot

Antti Eronen, johtava asiantuntija, puhelin: 09 310 36159
antti.eronen(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite1_Suunnitelma elinkeino-osaston toimintaedellytysten vahvistamisesta_FINAL_A

07.10.2024

Asia/3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

07.10.2024

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 23, 24 ja 25 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

07.10.2024

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto

Juhana Vartiainen
puheenjohtaja

Sanna Lawrence
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Marcus Rantala

Lauri Muranen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 15.10.2024.